

INFORME SOBRE EL DRET DE LES DONES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA MASCLISTA A L'ASSISTÈNCIA LLETRADA IMMEDIATA

gener, 2023

LLEI 17/2020, DE 22 DE DESEMBRE, DE MODIFICACIÓ DE LA LLEI 5/2008, DEL DRET DE LES DONES A ERRADICAR LA VIOLÈNCIA MASCLISTA: 2 anys d'aplicació.

INFORME SOBRE L'APLICACIÓ DE LA MODIFICACIÓ DE L'ART. 31.6 DE LA LLEI 5/2008, DEL DRET DE LES DONES A ERRADICAR LA VIOLÈNCIA MASCLISTA, ELABORAT PEL CONSELL DELS IL·LUSTRES COL·LEGIS D'ADVOCATS DE CATALUNYA.

ÍNDEX

01

Antecedents

02

Reforma legal i actuacions posteriors per part del Consell de l'Advocacia Catalana

03

Dades actuals

04

Formació

05

Reptes de futur

1.- ANTECEDENTS

La defensa de les víctimes de violència masclista ha estat sempre una matèria d'especial atenció per part de l'advocacia catalana.

Catalunya ha estat una comunitat pionera en aquesta matèria ja que a l'any 2001 la defensa de les víctimes de violència a l'àmbit de parella va ser tractada de forma diferenciada per part del sistema d'assistència jurídica gratuïta, adaptant la tramitació dels expedients per al reconeixement del dret a la justícia gratuïta a la realitat de les dones víctimes, i establint de forma voluntària, per part dels col·legis de l'advocacia, la necessitat de que els advocats i advocades que presten serveis en aquest torn especialitzat disposin de formació específica.

Els antecedents que es disposen als col·legis de l'advocacia catalana, anteriors a la modificació de la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista, indiquen que el percentatge de dones víctimes de violència assistides per advocat /-a a l'hora d'interposar la denúncia era francament molt baix, malgrat l'existència de legislació que reconeixia aquest dret respecte de les dones víctimes de violència masclista.

En aquest sentit:

- L'art 20 de la Llei orgànica 1/2004, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, ja preveia des de l'inici de la seva vigència que els col·legis d'advocats havien de donar resposta urgent a les peticions d'assistència a les víctimes de violència de gènere.

Aquest precepte fou modificat per la Llei 42/2015, de 5 de octubre, per establir el dret de les víctimes de violència de gènere a rebre assessorament jurídic gratuït en el moment immediatament previ a la interposició de la denúncia.

- També l'Estatut de la Víctima, aprovat per Llei 4/2015, de 27 d'abril, preveia en el seu art. 5 el dret de les víctimes, a rebre informació i orientació des del moment previ a la presentació de la denúncia, .
- Finalment, la Llei 1/96, d'assistència jurídica gratuïta, en la seva redacció donada per la Llei 42/2015, de 5 de octubre, reconeixia el dret a assistència jurídica gratuïta, sense necessitat d'acreditar insuficiència de recursos econòmics, a les víctimes de violència de gènere i a les víctimes de tràfic d'éssers humans, juntament amb les víctimes de terrorisme en els procediments vinculats, i als menors i persones amb discapacitat intel·lectual víctimes d'abús o maltractament, assistència que s'havia de prestar de forma immediata.

Malgrat la normativa anterior, que permetia l'exercici d'aquest dret a l'assistència jurídica immediata, les dades que es disposaven per part dels col·legis de l'advocacia catalana, pel que fa a l'àmbit de l'assistència jurídica gratuïta, situaven la taxa d'efectivitat en l'exercici d'aquest dret, amb caràcter previ a la interposició de la denúncia respecte de la totalitat de víctimes de violència de gènere ateses mitjançant l'assistència jurídica gratuïta, l'any 2016 en un 0,67% o l'any 2017 en un 11,6%.[1]

L'estudi efectuat pel Consell de l'Advocacia Catalana l'any 2020, amb recollida de dades dels diferents col·legis, va posar de manifest que del total de víctimes de violència de gènere ateses als serveis d'assistència jurídica gratuïta dels col·legis de l'advocacia, només un 23,8% d'elles havien estat ateses en seu policial, amb una aplicació molt desigual en el territori.

Sense posar en dubte la qualitat de l'atenció rebuda per part de les víctimes de la Policia de Catalunya, aquest fet provocava la concentració de l'assistència lletrada especialitzada en seu judicial, amb els inconvenients següents:

- La denúncia estava interposada sense assessorament jurídic especialitzat.
- No es permetria la preparació jurídica prèvia de la compareixença per la determinació de les mesures de protecció.
- El moment inicial per establir contacte amb la víctima en seu judicial no és el moment més idoni (manca de privacitat de l'espai en molts edificis, necessitat d'atendre a diferents víctimes per part de la persona lletrada,...)[2]

La necessitat de millorar les dades d'exercici del dret a l'assistència lletrada immediata, en el moment previ a la interposició de la denúncia, va provocar que molts col·legis de l'advocacia catalana reclamessin dels referents locals de policia la millora dels indicadors, explicant a les víctimes la importància d'exercir aquest dret, i que es reivindicuessin reformes legals per a la seva efectivitat.

[1] Dades procedents de informació pública de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona, i referides a l'àrea d'influència d'aquest col·legi.

[2] El 12 de juliol de 2022, en el marc de la celebració del Dia de la Justícia Gratuïta, el Consell de l'Advocacia Catalana va fer públic un informe sobre l'adequació dels espais en edificis judicials, en relació a l'atenció a les víctimes, que va ser entregat al Departament de Justícia i al TSJC, amb la finalitat de que prenguin consciència de la necessitat de millora en aquest àmbit.

2.- REFORMA LEGAL I ACTUACIONS POSTERIORS PER PART DEL CONSELL DE L'ADVOCACIA CATALANA

La llei 17/2020, de 22 de desembre, va modificar l'art. 31 de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista i va establir, en el seu paràgraf 6, l'obligació de sol·licitar assistència lletrada per a les víctimes de violència masclista, des del moment inicial de la denúncia.

Amb motiu d'aquesta modificació legal, el Consell de l'Advocacia Catalana va redactar un protocol per tal de poder garantir des del servei de torn d'ofici i les guàrdies de violència de gènere (servei que es presta amb les limitacions establertes a l'art. 19 del Decret 252/96 [3]), l'efectivitat d'aquest dret.

Entre d'altres s'establia :

- L'obligació del lletrat en situació de guàrdia d'atendre a la víctima assignada, personant-se en seu policial en el temps màxim d'una hora posterior a rebre l'avís, sense perjudici de comunicar telefònicament o a través de mitjans tecnològics amb ella, abans de la seva arribada al centre policial.

- Consells a tenir en compte per portar a terme aquesta primera assistència lletrada immediata.

- L'impacte del dret a la justícia gratuïta, en tant que el concepte de víctima de violència masclista en la llei 5/2008 és més ampli que el previst en la llei 1/96 (actual art. 2.h).

- Aspectes formatius.

[3] L'article 19 del decret 252/96 de 5 de juliol, de creació de les comissions d'assistència jurídica gratuïta, de regulació del procediment per al reconeixement del dret d'assistència jurídica gratuïta i de la subvenció per a les actuacions professionals dels advocats i procuradors, regula la composició dels torns de guàrdia, segons el següent redactat:

Article 19: Assistència lletrada

19.1 Tots els col·legis d'advocats, llevat d'aquells en els quals la reduïda dimensió de l'activitat aconselli que en siguin dispensats motivadament pel Departament de Justícia, hauran de constituir un torn de guàrdia per a la prestació del servei d'assistència lletrada al detingut.

19.2 Els col·legis d'advocats hauran de comunicar, per mitjà del Consell de Col·legis d'Advocats de Catalunya, al Departament de Justícia, els mesos de novembre i maig de cada any, la manera com organitzaran per al semestre següent els torns esmentats, amb indicació del nombre d'advocats que intervindran en cadascun. El nombre de lletrats de cada torn es fixarà d'acord amb el nombre d'assistències previsibles determinat sobre la mitjana de tres assistències diàries per advocat, i tenint en compte l'àmbit judicial de cada col·legi, amb l'acceptació del Departament de Justícia.

(S'adjunta com a annex 1 i 1 bis, Protocol del Consell i esquema de funcionament, sent que els indicats documents es troben informats al web del Consell de l'advocacia catalana: <https://www.cicac.cat/wp-content/uploads/2021/05/6.1-PROTOCOL-PER-A-LASSISTENCIA-IMMEDIATA-A-LES-VICTIMES-DE-VIOLENCIA-MASCLISTA.pdf>)

Tenint en compte que els col·legis de l'advocacia en la seva integritat disposen de torns d'ofici especialitzats en l'atenció a les víctimes de violència de gènere, i les dificultats que el Departament de Justícia (per qüestions pressupostàries) podia tenir per acceptar un torn especialitzat en violència masclista diferenciat del de violència de gènere, el protocol preveia que l'atenció a la totalitat de les víctimes de violència masclista es portés a terme per part dels advocats i advocades especialitzats en violència de gènere, per una major garantia de qualitat en la prestació del servei:

- En el torn de violència de gènere es disposa d'advocats i advocades en situació de guàrdia que poden donar resposta al requeriment de prestació d'assistència lletrada immediata.
- La formació dels advocats i advocades adscrits al torn de violència de gènere és la més adient per atendre a les víctimes de violència masclista.

El document va ser informat al Departament de Justícia i al Departament de Interior de la Generalitat de Catalunya per a la seva posada en marxa efectiva.

Amb el Departament de Justícia, en sessió de la comissió mixta prevista en el conveni per la prestació del servei d'assistència jurídica gratuïta, celebrada el 19 d'abril de 2021, es va abordar la qüestió, sent que:

■ Es va aprovar el protocol redactat pel Consell de l'Advocacia Catalana.

■ Es va assumir per part del Departament de Justícia el pagament de les actuacions que comportés l'aplicació del mateix, de forma que l'actuació de l'advocat en seu policial o en seu de jutjat de guàrdia quedessin cobertes (amb independència del dret a la justícia gratuïta o no de la víctima), i que les actuacions posteriors restaven ja subjectes al reconeixement del dret.[4]

Els contactes mantinguts amb el Departament de Interior van donar com a resultat la posada en marxa efectiva del protocol a data 1 de juliol de 2021, respecte a la totalitat de les víctimes de violència de gènere, i a data 1 de setembre de 2021 respecte de la resta de víctimes de violència masclista (no de gènere).

Amb posterioritat a l'adopció d'aquests acords, des del Consell de l'Advocacia Catalana es fa un seguiment semestral de les dades dels col·legis, amb la finalitat de poder disposar d'informació suficient respecte del grau d'aplicació del Protocol i de l'assistència lletrada immediata a les víctimes de violència masclista en seu policial, detectar si la seva aplicació és similar a tot el territori, detectar disfuncions i cercar solucions.

La llei 5/2008 va tornar a ser modificada en el seu art. 31.6 per l'art. 69.1 de la llei 2/2021, de 29 de desembre, de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic, per incloure a les policies locals en relació a l'obligació d'activar el servei d'assistència lletrada immediata a les víctimes, sent que des de l'1 de gener de 2022, aquesta obligació també aplica a les policies locals.

La modificació operada en l'ordenament jurídic per la llei orgànica 10/2022 no ha afectat al funcionament del protocol, en quant les víctimes a les que es fa referència ja es troben incloses en la llei 5/2008.

[4] En aquest sentit, s'ha de indicar que el concepte de víctima de violència masclista en la llei 5/2008 (cat), del dret de les dones a erradicar la violència masclista és més ampli que el contemplat a la llei orgànica 1/2004 (estatal) i que la llei 1/96 (estatal), del dret a l'assistència jurídica gratuïta reconeix el dret, amb independència dels recursos de la víctima, només a una part de les víctimes a les que seria aplicable la llei 5/2008 (cat)

3.- DADES ACTUALS

Percentatges de víctimes de violència masclista assistides en seu policial prèviament a la interposició de la denúncia.

Hem de tenir en compte que les dades que es disposen per part dels col·legis de l'advocacia i del Consell de l'Advocacia Catalana són les dades relacionades a les peticions d'advocat de torn d'ofici, en el marc del sistema d'assistència jurídica gratuïta, sent que les dades de les víctimes que puguin ser assistides per advocats o advocades de lliure elecció no es disposen per part del col·legi, en no existir obligació legal de informar de les mateixes.

Per tant, no es refereixen a la totalitat de víctimes que puguin ser ateses als centres policials de recollida de denúncies.

Una vegada indicat l'anterior, les dades d'atencions efectuades a víctimes de violència masclista des dels serveis de torn d'ofici especialitzats dels col·legis de l'advocacia han millorat de forma ostensible:

En aquest sentit, la taxa d'efectivitat en l'exercici d'aquest dret, amb caràcter previ a la interposició de la denúncia respecte de la totalitat de víctimes de violència de gènere ateses mitjançant l'assistència jurídica gratuïta, es situava l'any 2016 en 0,67% , l'any 2017 en 11,6% (dades aquestes referides a l'ICAB i en relació al seu àmbit territorial), o l'any 2020, en un 23,8%. (respecte de la totalitat de Catalunya).

El mes de juny de 2021 (mes immediatament a l'aplicació efectiva del Protocol d'assistència lletrada immediata a víctimes de VM per part de MEE) els resultats eren:

- Total de Dones ateses per violència de gènere als ICA'S: 1.081
- D'aquestes, van ser assistides per lletrat/-da en seu policial: 299
- La primera assistència lletrada es produeix en el jutjat de guàrdia: 782

En conseqüència, el percentatge de dones assistides en seu policial respecte del total de dones assistides (abans de la posada en marxa de l'aplicació efectiva del Protocol d'assistència immediata a víctimes de VM) va ser del

27,66%

Juny 2021

El resultat de l'aplicació del protocol en el segon semestre de 2021 és:

- Total de Dones ateses per violència de gènere als ICA'S: 7.659
- D'aquestes, van ser assistides per lletrat/-da en seu policial: 5.036
- La primera assistència lletrada es produeix en el jutjat de guàrdia: 2.623

En conseqüència, el percentatge de dones assistides en seu policial respecte del total de dones assistides va ser del

65,75%
2n semestre 2021

Pel que fa a l'exercici 2022:

PRIMER SEMESTRE (gener-juny)

- Total de Dones ateses per violència de gènere als ICA'S: 8.017
- D'aquestes, van ser assistides per lletrat/-da en seu policial: 5.515
- La primera assistència lletrada es produeix en el jutjat de guàrdia: 2.502

En conseqüència, el percentatge de dones assistides en seu policial respecte del total de dones assistides va ser del

68,79%
1r semestre 2022

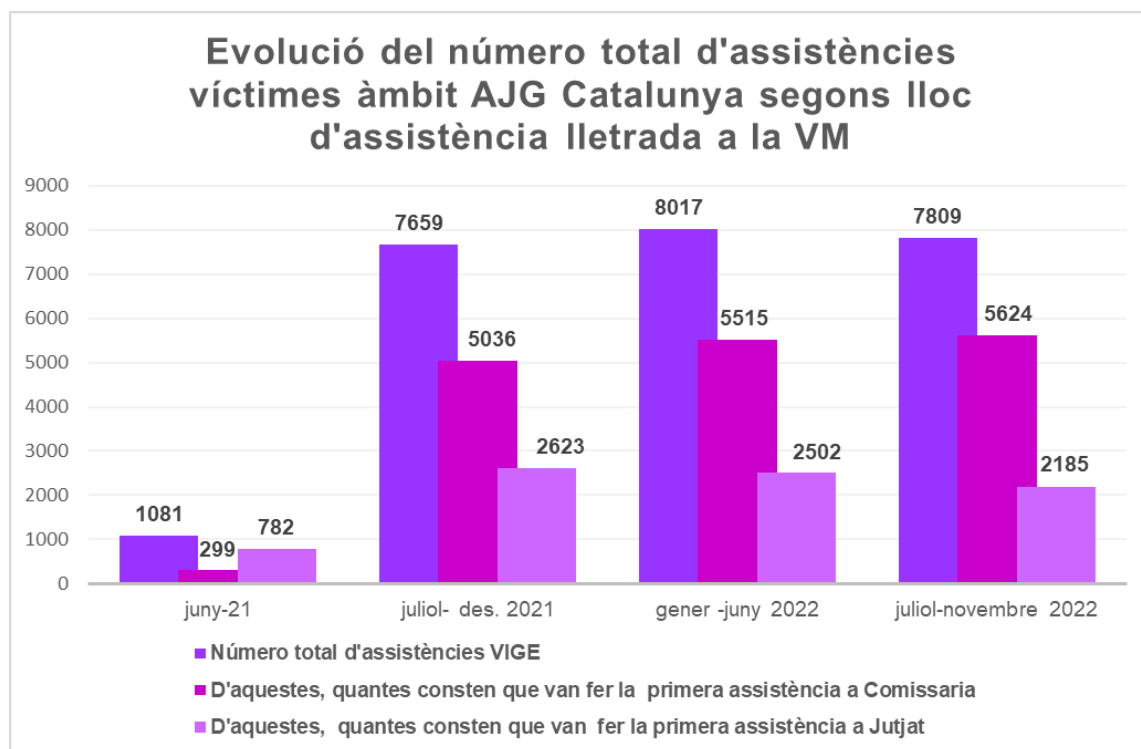
SEGON SEMESTRE (juliol-novembre) *per no disposar de les dades de desembre a data de tancament de la redacció d'aquest document.

- Total de Dones ateses per violència de gènere als ICA'S: 7.809
- D'aquestes, van ser assistides per lletrat/-da en seu policial: 5.624
- La primera assistència lletrada es produeix en el jutjat de guàrdia: 2.185

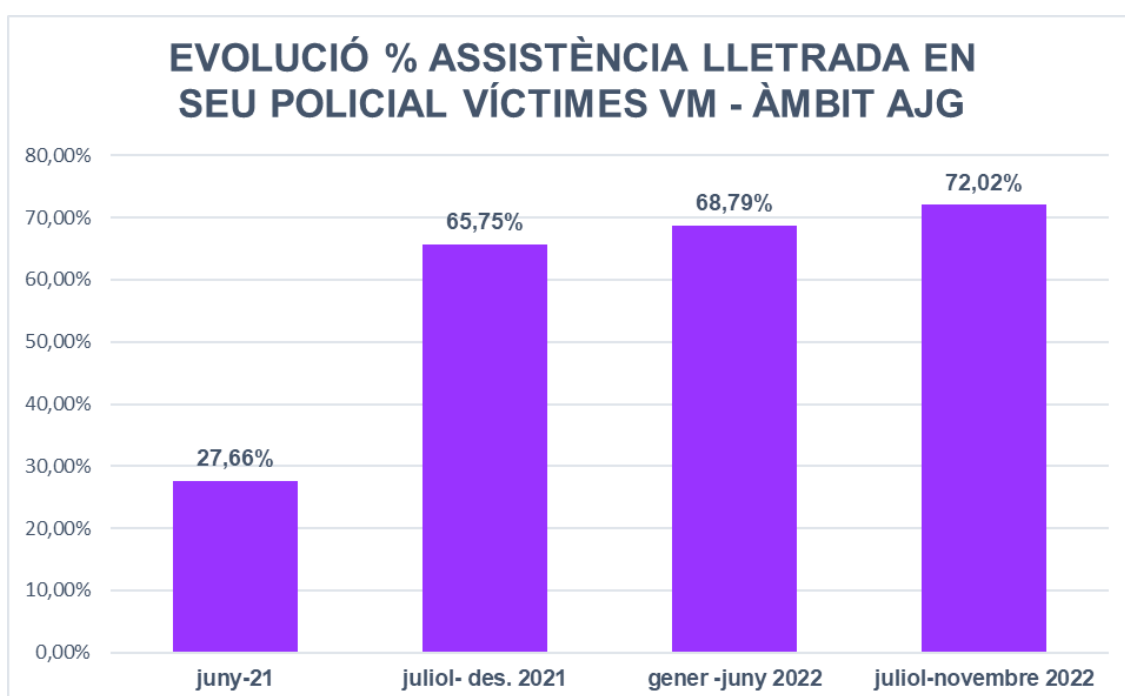
En conseqüència, el percentatge de dones assistides en seu policial respecte del total de dones assistides va ser del

72,02%
juliol-novembre 2022

Les dades del mes de juny de 2021 i la seva comparativa amb les dades posteriors a l'aplicació del protocol ens ofereix aquesta imatge en relació a les dades absolutes de víctimes de VM, assistides en l'àmbit de l'AJG:

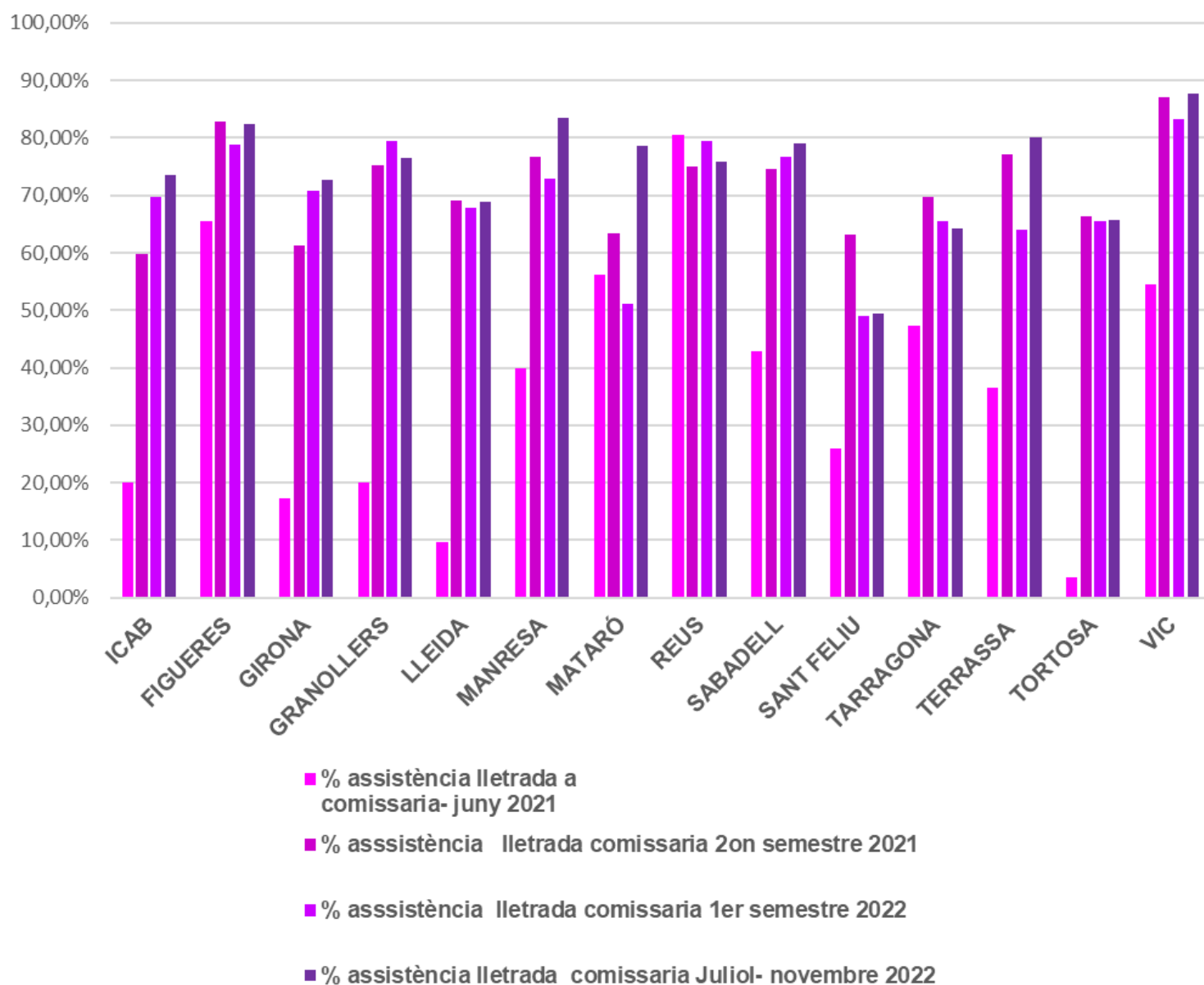

Per tant, l'evolució del percentatge d'assistència lletrada en seu policial, sobre el total de víctimes de VM assistides en l'àmbit de l'AJG, ens la proporciona la següent imatge:

L'impacte de l'aplicació de la reforma operada de la llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista per part de la llei 17/2020, de 22 de desembre i de l'aplicació del protocol per territoris es reflecteix a la següent imatge, on es posa de manifest com en alguns territoris (àmbit geogràfic dels col·legis de l'advocacia de Figueres o Reus, p.ex.) abans de l'aplicació del protocol i de la modificació legal de la llei 5/2008 es venia donant un major compliment de les previsions contingudes a l'Estatut de la Víctima, la Llei orgànica 1/2004 o la llei 1/96, d'assistència jurídica gratuïta, en relació al dret de les víctimes a l'assistència lletrada amb caràcter previ a la interposició de la denúncia.

EVOLUCIÓ DEL % D'ASSISTÈNCIA LLETRADA EN SEU POLICIAL VÍCTIMES VM-ÀMBIT AJG- PER ICA

Es posa de manifest un creixement general del percentatge de l'assistència lletrada a les víctimes de VM (sempre en el marc de l'àmbit de l'AJG) en seu policial, en tots els territoris

Si bé amb algunes desigualtats, que són objecte de seguiment continuat i tractament per part dels col·legis mitjançant les reunions periòdiques del Consell de l'Advocacia Catalana amb representants de la policia de Catalunya, i també per part dels diferents col·legis amb els responsables policials de territori, amb la finalitat de buscar solucions que puguin donar com a resposta un tractament igual de la reforma legal i de l'aplicació del protocol a la totalitat de Catalunya, fent efectiu el dret de les dones víctimes de violència masclista a l'assistència lletrada immediata, sense discriminació per raó del lloc de residència.

S'ha de tenir en compte la diversitat territorial del país, i la realitat a la que han de fer front els advocats i advocades que presten el servei. Per exemple, els advocats i advocades de la demarcació del col·legi de l'advocacia de Lleida o els que presten els seus serveis a les Terres de l'Ebre han d'afrontar importants distàncies fins arribar als centres policials on es troba la víctima. En sentit contrari, els advocats i advocades de l'àrea metropolitana de Barcelona en situació de guàrdia han de donar cobertura a un important número de centres policials.

INCIDÈNCIA DE L'ASSISTÈNCIA LLETRADA IMMEDIATA EN EL PROCEDIMENT JUDICIAL POSTERIOR.

Pel que fa a l'impacte d'aquesta assistència lletrada en seu policial en el procediment judicial posterior, s'ha detectat una certa millora en relació al percentatge de víctimes que es van acollir a la dispensa a no declarar, ja que si en el primer trimestre de 2021 va ser de l'11,7%, que es va incrementar al 14,1% en el segon trimestre d'aquell any, el tercer trimestre de 2022 es va reduir fins arribat a un 9,6%^[5].

És una millora incipient, respecte de la que s'ha de fer seguiment continuat per poder valorar accions a emprendre, si s'escau, sent ferm el compromís del Consell de l'Advocacia Catalana d'efectuar aquest seguiment.

[5] Font: Observatori de Violència Domestica y de Genero del CGPJ.

4.- FORMACIÓ

També els aspectes contemplats a la reforma de la llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista, en relació a la formació dels professionals de l'advocacia, es tenen en compte en el programa de formació del Consell de l'Advocacia Catalana.

Podem diferenciar entre la formació INICIAL i la formació CONTINUADA:

FORMACIÓ INICIAL

L'accés dels advocats i advocades al servei de Torn d'Ofici especialitzat per l'atenció a les víctimes de VM requereix als col·legiats i col·legiades que hi vulguin accedir disposar de formació especialitzada.

Amb independència de la formació que organitzen els diferents col·legis de l'advocacia, el Consell de l'advocacia catalana organitza amb cadència bianual, el curs d'especialització lletrada en violència de gènere, quina última edició va ser la de l'any 2021, prestat entre el mes de març i el mes de maig de 2021 que incorpora sessions en habilitats no jurídiques pel correcte acompanyament a les víctimes.

En aquest sentit, l'edició de l'any 2021 va incorporar formació en relació a la modificació legal i l'aplicació del protocol del Consell, per l'efectivitat del dret a l'assistència lletrada immediata a les víctimes de VM i la resta de modificacions.

Està previst, seguint la cadència bianual, que l'any 2023 es presti una nova edició d'aquest curs, amb inici el 21 de febrer de 2023, en el que es preveu una sessió formativa específica sobre el dret de les dones víctimes de violència masclista a rebre assistència lletrada immediata i prèvia a la interposició de la denúncia.

Cada edició del curs es revisada prèviament per incorporar les novetats legislatives en la matèria, i altres millores que es considerin convenients, amb la finalitat d'aconseguir una formació actualitzada i de la màxima qualitat.

FORMACIÓ CONTINUADA

El Consell disposa de programa formatiu continuat en relació a la violència masclista, accessible a tots els lletrats i lletrades de Catalunya, que es presta en diferents formats, majoritàriament gratuïts, amb la finalitat de poder dotar a la totalitat de l'advocacia de formació continuada.

Tambè des de la vigència de la reforma de la llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, per establir l'assistència lletrada immediata a les víctimes de violència masclista s'ha mantingut el programa de formació continuada.

TIPUS DE FORMACIÓ

webinars

cursos

jornades

....

S'han portat a terme les següents accions formatives:

8 DE JUNY 2021:

Sessió formativa sobre les implicacions de la modificació de la llei 5/2008 en l'atenció a les víctimes de violència masclista. (format EN LÍNIA)

PRESENTACIÓ		MODERACIÓ
 ENCARNA ORDUNA Vicepresidenta i Presidenta de la Comissió de Violència Masclista del CICAC		 MIREIA PARDEU Diputada de l'ICALL i membre Comissió de Violència Masclista del CICAC
CONFERENCIANTS		
 NATIVIDAD VERAGUAS Experta en violències masclistes i directora de Dones amb Empenta	 MARINA ROIG Advocada especialista en Dret Penal	 JOAN RAMON PUIG President de la Comissió del TOAD del CICAC

Sessió formativa:

IMPLICACIONS DE LA MODIFICACIÓ DE LA LLEI 5/2008 EN L'ATENCIÓ A LES VÍCTIMES DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

Dimarts, 8 de juny 18:00h

CONSELL DELS IL·LUSTRES COL·LEGIS D'ADVOCATS DE CATALUNYA

<https://www.cicac.cat/2021/06/sessio-formativa-implicacions-de-la-modificacio-de-la- llei-5-2008-en-latencio-a-les-victimes-de-violencia-masclista/>

7 D'OCTUBRE 2021:

Sessió que es va reiterar, si bé amb ponents diferents (format en línia)

<https://www.cicac.cat/2021/10/wbincicac-implicacions-de-la-modificacio-de-la-llei-5-2008-en-latencio-a-les-victimes-de-violencia-masclista/>

23 DE NOVEMBRE 2021:

Violència vicària en el marc de la violència masclista (format en línia)

<https://www.cicac.cat/2021/11/webinar-violencia-vicaria-en-el-marc-de-la-violencia-masclista/>

1 D'ABRIL 2022:

Jornada sobre el tràfic de persones (format híbrid: Presencial i en línia)

<https://www.cicac.cat/2022/06/jornada-el-trafic-de-persones-amb-finalitat-dexplotacio-sexual-laboral-i-mendicitat/>

7 D'ABRIL DE 2022:

Sessió formativa sobre l'aplicació de la suspensió del règim de visites en el marc de la violència sobre menors prevista a la llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i adolescència front la violència. (format en línia)

<https://www.cicac.cat/2022/03/wbincicac-aplicacio-a-la-practica-de-la-lei-8-2021-en-relacio-a-la-suspensio-del-regim-de-visites-i-custodia-dels-fills-i-filles-menors/>

18 D'OCTUBRE 2022:

Sessió formativa sobre les novetats introduïdes per la LO10/22 de garantia integral de la llibertat sexual (format en línia)

<https://www.cicac.cat/2022/10/wbincicac-analisi-de-les-novetats-introduïdes-per-la-lo-10-2022-de-6-de-setembre-de-garantia-integral-de-la-llibertat-sexual/>

7 DE NOVEMBRE DE 2022:

Jornada sobre violència masclista (format híbrid: Presencial i on line)

<https://www.cicac.cat/2022/11/les-ordres-de-proteccio-i-suspensio-de-custodies-i-regim-de-visites-centren-una-jornada-sobre-violencia-masclista-en-linia/>

<https://www.cicac.cat/2022/11/jornada-violencia-masclista/>

14 DE DESEMBRE 2022:

Jornada sobre Infància i procés penal. (format híbrid: Presencial i en línia)

<https://www.cicac.cat/2022/12/jornada-infancia-i-proces-penal/>

19 DE DESEMBRE DE 2022:

Sessió formativa sobre la retroactivitat de les normes penals i la seva aplicació a la Llei orgànica 10/22.

WBINCICAC **www.cicac.cat**

"Retroactivitat de les normes penals i la seva aplicació a la Llei Orgànica 10/2022 de 6 de setembre de garantia integral de la llibertat sexual"

dilluns 19 de desembre a les 13:00h

PRESENTACIÓ	PONÈNCIA INAUGURAL	MODERACIÓ		
 JOAN RAMON PUIG President del CICAC i degà de l'ICAFI	 ÀNGELA RODRÍGUEZ Secretaria d'Estat per a la Igualtat i contra la Violència de Gènere	 OLGA ARDERIU Membre de la Comissió de Dones de l'ICAB		
PONÈNCIES				
 ENCARNA ORDUNA Vicepresidenta del CICAC i degana de l'ICA Reus	 TERESA PERAMATO Fiscal Delegada de Violència Magistral de la Secció 22 de sobre la Dona	 JAVIER RUIZ Magistral de la Secció 22 de l'AP de Barcelona	 JESÚS M. CACHO Magistral del Jutjat de Menors de Tarragona	 NAHXELI BEAS Advocada de l'Associació Dones Agredides Sexualment

<https://www.cicac.cat/2022/12/wbincicac-retroactivitat-de-les-normes-penals-i-la-seva-aplicacio-a-la-llei-organica-10-2022-de-6-de-setembre-de-garantia-integral-de-la-llibertat-sexual/>

Finalment, també s'ha incorporat al curs per accés a la jurisdicció especialitzada de Menors, un mòdul formatiu que es pot cursar conjuntament amb el curs, o bé de forma diferenciada a aquest, pel tractament dels menors com a víctimes, sent conscients que moltes vegades la violència masclista es manifesta sobre els menors i/o entre menors d'edat.

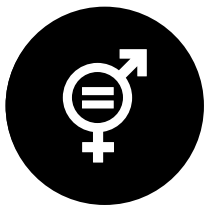
DEL 14 AL 21 DE DESEMBRE DE 2022:

Mòdul formatiu sobre la violència cap a les persones menors

<https://www.cicac.cat/2022/12/modul-menors-com-a-victimes/>

GUIES DE BONES PRÀCTIQUES

El propi protocol del Consell de l'Advocacia Catalana per l'assistència immediata a les víctimes de violència masclista contempla pautes sobre com ha de ser el contingut de l'assistència lletrada en seu policial.

El protocol va ser informat i distribuït entre els 14 col·legis de l'advocacia que formen part del Consell, per a la seva difusió entre les i els professionals de l'advocacia, sent que també es va difondre com a notícia a la web del Consell:

Maig 2021:

<https://www.cicac.cat/2021/05/23235/>

23 de juny 2021:

<https://www.cicac.cat/2021/06/assistencia-lletrada-immediata-a-victimes-a-victimes-de-violencia-masclista/>

També consta informat al web del Consell, de forma permanent, en l'àrea destinada a la comissió de violència masclista i de igualtat:

<https://www.cicac.cat/arees/comissio-violencia-genere-igualtat/>

En aquest espai, les i els professionals disposen de guies de bones pràctiques i informació de interès en matèries relacionades amb les situacions de violència masclista.

Criteris orientatius de la FGE (Nota de servei 1/2021) per la interpretació de l'art. 544 ter:

<https://www.cicac.cat/wp-content/uploads/2021/10/NOTA-SERVICIO-1-2021-Unidad-Violencia-sobre-Mujer-FGE.pdf>

Enfocament de Gènere en l'actuació lletrada- CGAE:

<https://www.cicac.cat/wp-content/uploads/2018/09/Manual-actuacio-lletrada-amb-prs-genere.pdf>

Qüestions pràctiques sobre el tràfic d'éssers humans:

<https://www.cicac.cat/wp-content/uploads/2022/05/Cuestiones-pra%CC%81cticas-sobre-la-trata-de-seres-humanos-paginas.pdf>

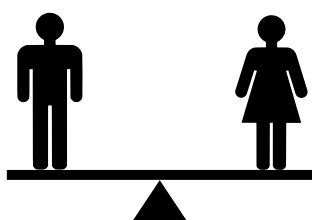
Guía de buenas practiques para la toma de declaración de víctimas de violencia de género- Observatorio de violencia CGPJ:

<https://www.cicac.cat/wp-content/uploads/2022/10/20221003-Gui%CC%81a-de-buenas-pra%CC%81cticas-para-la-toma-de-declaracio%CC%81n-de-vi%CC%81ctimas-de-violencia-ge%CC%81nero.pdf>

5.- REPTES DE FUTUR

Per l'any 2023, en relació a aquest àmbit, el Ple del Consell de l'Advocacia Catalana s'ha fixat com a línies d'actuació, les següents:

Des de la comissió de VM i Igualtat del CICAC:

1

COMMEMORACIÓ 2 ANYS

de la reforma de la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

La reforma de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, operada per la Llei 17/2020, de 22 de desembre, es considera per part de l'advocacia catalana, una reforma necessària de la que ens hem de felicitar conjuntament.

2

SEGUIMENT DEL COMPLIMENT

del Protocol d'Assistència lletrada immediata a les víctimes.

Com s'ha indicat, s'ha de mantenir l'atenció en el grau de compliment del protocol amb la finalitat de cercar solucions a les incidències que es detectin i aconseguir un grau de compliment similar a tot el territori.

3

SEGUIMENT DELS INDICADORS

de concessió d'O.P. en els procediments judicials seguits davant d'òrgans judicials de Catalunya i proposta d'establiment d'accions per remoure les diferències amb la resta de l'Estat.

Les dades de concessió d'O.P. per part dels òrgans judicials amb seu a Catalunya, que històricament són inferiors als resultats de la resta de l'Estat, han de ser objecte de seguiment i estudi per valorar les causes i cercar propostes de solució, per aconseguir una millor protecció de les víctimes de violències masclistes.

Son molts els factors que influeixen en l'evolució d'aquest indicador (valoració del risc per part de les policies i seguiment posterior d'aquesta valoració d'informació exacta que disposen els òrgans judicials de l'abast del que es mesura amb aquesta valoració del risc policial, als efectes de la seva correcta interpretació; funcionament de les unitats forenses d'avaluació, entre d'altres).

Des del Consell de l'Advocacia Catalana ens hem proposat en el pla d'acció d'aquest any 2023, insistir en l'actuació coordinada per l'avaluació d'aquest indicador amb la finalitat de poder detectar les causes d'aquesta disfunció que històricament situa a Catalunya entre les comunitats amb un índex de concessió d'OP inferior a la mitja estatal, i poder establir accions concretes per a la seva millora.

4

OPOSICIÓ

a la possible comarcalització dels Jutjats especialitzats en VIGE, en defensa d'una justícia de proximitat a les víctimes.

Les víctimes de violències masclistes han de trobar una justícia amable i de proximitat, amb la finalitat de facilitar el seguiment del procediment judicial en el que es troben immerses.

5

FORMACIÓ CONTINUADA

de l'advocacia en matèria de violència masclista en el marc de la LO 10/2022 de 6 de setembre.

Partint de la dada que la formació continuada no és obligatòria per a l'advocacia en l'estat espanyol, a diferència d'altres estats del nostre entorn, és evident que en relació a la xacra de la violència masclista, els espais de formació són espais necessaris, de creixement professional i que permeten millorar la qualitat del servei prestat a la ciutadania, al temps que la introducció d'habilitats professionals en els plans de formació continuada permeten, també, l'atenció que les i els professionals de l'advocacia que es dediquen a aquesta matèria es mereixen, per la importància de la labor que desenvolupen.

6

25 DE NOVEMBRE

Acte en reivindicació de l'eliminació de la violència masclista.

La data del 25 de novembre, per mantenir la reivindicació de la necessària eliminació de la violència masclista, forma part i ha de continuar formant part del calendari de l'advocacia, mentre perduri aquesta xacra social.

Des de la comissió de TORN D'OFICI del CICAC:

Racionalització del sistema de guàrdies, per l'assistència lletrada a les víctimes

Actualment, l'atenció a les víctimes de violència masclista es presta des del Torn de Violència de Gènere, pel coneixement especialitzat dels i de les professionals que estan donats d'alta en aquest torn, en tant que no ha estat possible que l'administració autoritzés torns especialitzats per l'atenció urgent de víctimes de violència masclista (no de gènere) ni torns d'atenció a víctimes menors, de forma separada a l'atenció de violència de gènere.

Per altra part, la previsió continguda en l'article 5.4 de la Llei integral 15/2022, de 12 de juliol, per a la igualtat de tracte i no discriminació, que contempla també el dret de les víctimes de discriminació a rebre assessorament jurídic gratuït en el moment immediatament previ a la interposició de la denúncia, pot complicar, encara més, aquest escenari.

A banda, la previsió d'atencions[6] prevista a l'article 19 del Decret 252/96, per fixar el número d'advocats i advocades en situació de guàrdia ha quedat obsoleta, en tant que son xifres pensades en el procediment judicial de l'any 1996, lluny de l'actual, i especialment, respecte de l'atenció que les víctimes de violències masclistes requereixen.

[6] L'article 19 del decret 252/96 de 5 de juliol, de creació de les comissions d'assistència jurídica gratuïta, de regulació del procediment per al reconeixement del dret d'assistència jurídica gratuïta i de la subvenció per a les actuacions professionals dels advocats i procuradors, regula la composició dels torns de guàrdia, segons el següent redactat:

Article 19: Assistència lletrada

19.1 Tots els col·legis d'advocats, llevat d'aquells en els quals la reduïda dimensió de l'activitat aconselli que en siguin dispensats motivadament pel Departament de Justícia, hauran de constituir un torn de guàrdia per a la prestació del servei d'assistència lletrada al detingut.

19.2 Els col·legis d'advocats hauran de comunicar, per mitjà del Consell de Col·legis d'Advocats de Catalunya, al Departament de Justícia, els mesos de novembre i maig de cada any, la manera com organitzaran per al semestre següent els torns esmentats, amb indicació del nombre d'advocats que intervindran en cadascun. El nombre de lletrats de cada torn es fixarà d'acord amb el nombre d'assistències previsible determinat sobre la mitjana de tres assistències diàries per advocat, i tenint en compte l'àmbit judicial de cada col·legi, amb l'acceptació del Departament de Justícia.

Per tant, per aquest any 2023 és una prioritat pel Consell de l'Advocacia Catalana, aquesta necessària racionalització del sistema de guàrdies, de forma que el cost del manteniment que aquest servei suposa a l'administració pública sigui compatible amb la millor qualitat per a les víctimes, amb atenció a les diversitats territorials, i sense que ho sigui en perjudici dels professionals de l'advocacia.

Respecte d'aquesta línia d'acció s'ha de indicar que la consecució del seu èxit no depèn en exclusiva del Consell de l'Advocacia Catalana, en tant que la constitució de torns que comportin assistència lletrada immediata i, per tant, situació de guàrdia, ha de ser autoritzada pel Departament de Justícia, sent la tasca del Consell la de indicar la seva necessitat i conveniència, exigint el seu establiment.

AMB AQUEST INFORME, DES DEL CONSELL DE L'ADVOCACIA CATALANA, HEM VOLGUT TRASLLADAR A LA MESA DEL PARLAMENT DE CATALUNYA, ELS RESULTATS OBTINGUTS DE L'APLICACIÓ DE LA MODIFICACIÓ DE LA LLEI 5/2008, DEL DRET DE LES DONES A ERRADICAR LA VIOLÈNCIA MASCLISTA, EN L'ÀMBIT DE L'ADVOCACIA

**L'erradicació de les violències
masclistes requereix de transversalitat
i implicació de tota la societat**

www.cicac.cat
presidencia@cicac.cat